

SECTION 2. DIGITAL ACCOUNTING AND TAXATION TECHNOLOGIES

DOI: <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-352-1-9>

THE ROLE OF ETHICS AND STANDARDS IN NON-FINANCIAL REPORTING IN THE DIGITAL ERA

РОЛЬ ЕТИКИ ТА СТАНДАРТІВ У НЕФІНАНСОВОМУ ЗВІТУВАННІ В ЦИФРОВУ ЕПОХУ

Anastasiia Honchar

*postgraduate student of the third year of study,
Department of Accounting and Audit
Taras Shevchenko National University of Kyiv
Kyiv, Ukraine*

Гончар А.С.

*аспірантка III року навчання кафедри обліку та аудиту
Київського національного університету
імені Тараса Шевченка
м. Київ, Україна*

Цифрова епоха супроводжується стрімким розвитком технологій та зміною підходів до бізнесу та управління. У такому контексті нефінансове звітування, що охоплює аспекти суспільної відповідальності, стали ключовим елементом бізнес-стратегії багатьох компаній. Однак успішна імплементація цифрових технологій вимагає відповідності високим етичним стандартам та нормам.

Так, процес наближення української системи обліку до міжнародних стандартів розпочався у 1998 році, коли уряд прийняв Програму реформування системи бухгалтерського обліку із застосуванням міжнародних стандартів бухгалтерського обліку (постанова Кабінету Міністрів України від 28 жовтня 1998 року № 1706). У 1999 році був прийнятий Закон України “Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні”, який передбачав вимогу не суперечити міжнародним стандартам у проведенні обліку та відображенні фінансової інформації. У 2007 році була схвалена Стратегія застосування

міжнародних стандартів фінансової звітності (розпорядження Кабінету Міністрів України від 24 жовтня 2007 року № 911-р). Однією з головних її цілей є: “законодавче регулювання порядку застосування міжнародних стандартів”, зокрема, обов'язкове складення фінансової звітності та консолідованої фінансової звітності відповідно до міжнародних стандартів “підприємствами-емітентами, цінні папери яких перебувають у лістингу організаторів торгівлі на фондовому ринку, банками і страховиками, за власним рішенням іншими емітентами цінних паперів і фінансовими установами”. У жовтні 2017 року сферу застосування міжнародних стандартів фінансової звітності розширили на великі підприємства та підприємства, які здійснюють видобуток корисних копалин загальнодержавного значення [3].

В нефінансовому контексті етичні норми та цінності відображають принципи справедливості, доброчесності та відповідальності, які керують поведінкою організацій та впливають на їхні відносини зі стейкхолдерами та суспільством в цілому. Ці цінності можуть включати повагу до прав людини, дотримання правил екологічної стійкості, сприяння соціальній справедливості, інклюзивності та ефективного управління ризиками.

Доцільно наголосити, відповідальність та довіра є незмінними фундаментальними складовими етичного нефінансового звітування і відіграють критичну роль у забезпеченні сталого та етичного бізнес-середовища в цифрову епоху.

Відповідальність передбачає, що організація має усвідомлювати свою обов'язковість перед усіма стейкхолдерами, тобто всіма зацікавленими сторонами, які можуть бути впливовими на її діяльність та результати. Ці стейкхолдери включають співробітників, клієнтів, партнерів, акціонерів, громадськість, природне середовище та інших. Відповідальність означає, що організація повинна бути уважною до інтересів і потреб усіх цих груп та враховувати їх в прийнятті рішень. Це означає не тільки відповідність законам і регуляціям, але і активну спроможність діяти в інтересах загального блага [2; 4].

Якщо організація бажає заслужити довіру своїх стейкхолдерів, вона повинна діяти чесно, відкрито і дотримуватися встановлених етичних норм та стандартів. Довіра виникає, коли інші можуть впевнено розраховувати на інтегритет організації та її здатність виконувати свої обіцянки. Довіра стає ще більш важливою в цифрову епоху, де інформація швидко поширюється і може легко бути використана як засіб маніпуляції. Організація, яка демонструє чесність та відкритість

у своєму нефінансовому звітуванні, буде мати більше шансів підтримувати довіру стейкхолдерів [1].

У цифрову епоху відповідальність і довіра набувають новий вимір, оскільки організації повинні не лише діяти етично у традиційному розумінні, але і враховувати етичні виклики, пов'язані з використанням технологій, обробкою великих обсягів даних та масштабуванням впливу. Лише шляхом активного дотримання цих аспектів організації можуть забезпечити сталість та успішність свого нефінансового звітування у сучасному світі. У цифрову епоху зростає кількість викликів, пов'язаних з етичним нефінансовим звітуванням. Деякі перешкоди та виклики включають:

- конфіденційність та захист даних: збільшення збору та обробки даних потребують ефективних механізмів захисту конфіденційності та управління ризиками порушення конфіденційності;

- маніпуляції та дезінформація: цифрове середовище сприяє поширенню недостовірної інформації, що вимагає посиленої боротьби з маніпуляціями та дезінформацією;

- трансграничні аспекти: оскільки компанії працюють у міжнародному середовищі, необхідно вирішувати питання відповідності різним етичним стандартам та нормам у різних юрисдикціях;

- етичні аспекти штучного інтелекту: виникає необхідність встановлення етичних рамок та стандартів для використання штучного інтелекту в нефінансовому звітуванні [3; 5].

Ці аспекти необхідно враховувати та вирішувати в організаціях для забезпечення етичного нефінансового звітування у цифрову епоху, оскільки невід'ємна частина цього процесу полягає в постійному адаптуванні до нових викликів та можливостей, що пропонує цифрова трансформація. Збереження і підтримка високих стандартів етики та відповідальності вимагає системного підходу, активної участі керівництва та всіх працівників, а також розвитку та впровадженню внутрішніх механізмів контролю, які сприяють дотриманню цих цінностей у всіх сферах діяльності організації.

Таким чином, розвиток нефінансового звітування в цифрову епоху обов'язково пов'язаний з дотриманням високих етичних стандартів та норм. Забезпечення відповідності цих стандартів та забезпечення етичної поведінки важливі для створення довіри, збереження репутації підприємства та сприяння сталому розвитку у цифровому світі. Забезпечення відповідності цим стандартам дозволяє підприємствам не лише відповідати вимогам законодавства, але й створювати сталу

основу для співпраці зі стейкхолдерами та зміцнювати довіру до своєї діяльності.

Забезпечення етичної поведінки та дотримання високих стандартів у нефінансовому звітуванні не лише сприяє позитивній репутації підприємства, але і сприяє сталому розвитку у цифровому середовищі. Це дозволяє компаніям використовувати переваги цифрової трансформації для досягнення своїх цілей, зберігаючи при цьому етичність та відкритість у відносинах зі стейкхолдерами, сприяючи тим самим сталому економічному та соціальному розвитку.

Література:

1. Естетика і економіка аспекти взаємодії. URL: <http://estetica.etica.in.ua/estetika-i-ekonomika-aspekti-vzayemodiyi/>

2. Гевлич Л.Л., Гевлич І.Г. Міжнародні стандарти фінансової звітності та аудиту : навчальний посібник. Вінниця : ДонНУ імені Василя Стуса, 2021. 128 с.

3. Гевлич Л.Л., Гевлич І.Г. Методи аудиту: міжнародне та національне трактування. *Modern Economics*. 2017. № 4. С. 35–42.

4. Гевлич Л.Л., Гевлич І.Г. Фінансова та управлінська звітність вітчизняних підприємств. *Економіка і організація управління*. 2020. № 1(37). С. 49–59.

5. Маркович Т.Г. Розвиток експрес-аналізу кредитоспроможності підприємств-експортерів на основі методу нечіткої логіки. *Проблеми теорії та методології бухгалтерського обліку, контролю і аналізу*. 2019. Вип. 2(43). С. 55–60.